

HOTĂRÂREA CURȚII
21 noiembrie 1991^{*}

Hauptzollamt München-Mitte
împotriva
Technische Universität München

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Bundesfinanzhof)

„Tarif Vamal Comun – Scutire de taxe vamale pentru aparate științifice – Valoare științifică echivalentă”

Cauza C-269/90

În cauza C-269/90,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Bundesfinanzhof, de pronunțare, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

Hauptzollamt München-Mitte

și

Technische Universität München,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea Deciziei 83/348/CEE a Comisiei din 5 iulie 1983 de stabilire a faptului că importul aparatului denumit „Jeol-Scanning Electron Microscope, model JSM-35 C”, nu poate fi scutit de taxele vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun (JO L 188, p. 22),

CURTEA,

compusă din domnul O. Due, președinte, Sir Gordon Slynn, domnii R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse, președinți de cameră, G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G.C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco și M. Zuleeg, judecători,

avocat general: domnul F. G. Jacobs

grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

— pentru Technische Universität München, de domnul Wachinger, Leitender Regierungsdirektor,

— pentru Comisie, de domnul J. Sack, consilier juridic, în calitate de agent,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale Comisiei prezentate în ședința din 11 iunie 1991,

^{*} Limba de procedură: germana.

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 11 iulie 1991,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin ordonanța din 17 iulie 1990, primită la Curte la 6 septembrie 1990, Bundesfinanzhof a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind validitatea Deciziei 83/348/CEE a Comisiei din 5 iulie 1983 de stabilire a faptului că importul aparatului denumit „Jeol-Scanning Electron Microscope, model JSM-35 C”, nu poate fi scutit de taxele vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun (JO L 188, p. 22).

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu între Technische Universität München și Hauptzollamt München-Mitte.

3 Litigiul privește acordarea unei scutiri de taxe vamale pentru un aparat științific importat în Comunitate în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1798/75 al Consiliului din 10 iulie 1975 privind importul cu scutire de taxe vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun de obiecte cu caracter educativ, științific sau cultural (JO L 184, p. 1), în versiunea stabilită de Regulamentul (CEE) nr. 1027/79 al Consiliului din 8 mai 1979 (JO L 134, p. 1), în vigoare de la 1 ianuarie 1980.

4 Technische Universität a pus în liberă circulație între 1 iunie 1979 și 23 martie 1981 un microscop electronic cu baleiaj, model JSM-35 C, fabricat de societatea Japan Elektron Optics Laboratory Ltd din Tokyo. Aparatul era destinat lucrărilor de cercetare în departamentele de chimie, de biologie și de științe geografice ale acesteia. Acesta trebuia utilizat în cadrul studiului proceselor electrochimice, al problemelor de geologie, de mineralogie și de chimia alimentelor, precum și în cercetarea privind materiile sintetice, emulsiile fotochimice și sistemele biologice.

5 Inițial, Hauptzollamt a admis aparatul cu scutire de taxe vamale. Cu toate acestea, prin deciziile din 14 și 15 aprilie și din 22 iunie 1982, acesta a solicitat ulterior drepturi vamale în valoare de 31 110 DM, plus taxa pe cifra de afaceri la import în valoare de 3 746 DM.

6 În urma plângerii administrative introduse de Technische Universität, Hauptzollamt a solicitat Comisiei o intervenție în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 2784/79 al Comisiei din 12 decembrie 1979 de stabilire a dispozițiilor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1798/75 (JO L 318, p. 32).

7 La 5 iulie 1983, Comisia a adoptat Decizia 83/348, citată anterior, conform căreia microscopul electronic respectiv nu putea fi importat cu scutire de taxe vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun din cauză că în Comunitate erau fabricate aparate cu valoare științifică echivalentă, în măsură să fie utilizate în scopuri identice, în special aparatul PSEM 500 X, produs de către societatea Philips Nederland BV.

8 În urma acestei decizii a Comisiei, Hauptzollamt a respins cererea de scutire de taxe vamale. În consecință, Technische Universität a introdus o acțiune în justiție.

9 Bundesfinanzhof, sesizată în ultimă instanță în litigiu, consideră că prezenta cauză ridică problema validității Deciziei 83/348 a Comisiei, citată anterior. În opinia acestei instanțe, până în prezent, Curtea a considerat întotdeauna că nu are decât o putere de control

limitată în cadrul litigiilor referitoare la probleme legate de importul aparatelor științifice cu scutire de taxe vamale. În conformitate cu jurisprudența, Curtea nu poate, astfel, având în vedere caracterul tehnic al întrebărilor care pot surveni în această privință, să declare invalidă o decizie a Comisiei decât în cazul unei erori evidente de apreciere sau al unui abuz de putere. Instanța de trimitere are îndoieli dacă acest punct de vedere poate fi reținut.

10 Bundesfinanzhof consideră că circumstanțele de fapt și aplicarea criteriilor juridice care reglementează acordarea scutirii de taxe vamale nu pot face excepție de la un control judecătoresc. Faptul că o examinare comparativă cu privire la echivalența aparatelor științifice efectuată de autoritățile vamale competente prezintă un caracter preponderent tehnic nu afectează în niciun fel această cerință de protecție juridică.

11 Prin urmare, Bundesfinanzhof solicită Curții să stabilească dacă Decizia 83/348 a Comisiei din 5 iulie 1983, citată anterior, este validă.

12 Pentru o prezentare mai amplă a faptelor și a cadrului juridic al acțiunii principale, a derulării procedurii, precum și a observațiilor scrise și orale prezentate Curții, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în cele ce urmează numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.

13 Trebuie precizat că, fiind vorba despre o procedură administrativă care implică evaluări tehnice complexe, Comisia trebuie să dispună de o putere de apreciere pentru a fi în măsură să își îndeplinească atribuțiile.

14 Însă, în cazul în care instituțiile Comunității dispun de o astfel de putere de apreciere, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară în cadrul procedurilor administrative prezintă o importanță fundamentală și mai mare. Printre aceste garanții se numără, în special, obligația instituției competente de a examina cu grijă și imparțialitate toate elementele relevante ale speței, dreptul părții interesate de a-și prezenta punctul de vedere, precum și acela de a avea o decizie motivată suficient. Aceasta este singura modalitate prin care Comisia poate verifica dacă au fost reunite elementele de fapt și de drept de care depinde exercitarea puterii de apreciere.

15 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă decizia în litigiu a fost adoptată cu respectarea principiilor formulate anterior.

16 Cu privire la primul punct, trebuie reamintit că Regulamentul (CEE) nr. 1798/75, citat anterior, a pus în aplicare în Comunitate Acordul de la Florența din 22 noiembrie 1950 (a se vedea JO 1979, L 134, p. 14), în conformitate cu care statele contractante se angajează să nu aplice drepturi vamale și alte impuneri la importul de aparate științifice destinate învățământului sau cercetării, cu condiția să nu se fabrice aparate cu valoare științifică echivalentă în țara importatoare.

17 Conform primului considerent din regulamentul menționat anterior, trebuie să se admită, în măsura posibilă, cu scutire de taxe vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun, obiectele cu caracter educativ, științific sau cultural pentru a încuraja atât libera circulație a ideilor, cât și desfășurarea activităților culturale și cercetarea științifică în cadrul Comunității.

18 Conform articolului 3 alineatul (1) din regulamentul menționat anterior, instrumentele și aparatele științifice care sunt importate exclusiv în scopuri necomerciale sunt admise cu scutire de taxele vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun în cazul în care instrumente sau aparate cu valoare științifică echivalentă nu se fabrică în Comunitate.

19 Rezultă că acordarea scutirii de taxe vamale pentru un aparat științific importat în Comunitate nu poate fi refuzată pe motiv că există un aparat comunitar cu valoare științifică echivalentă decât dacă investigația efectuată de autoritățile responsabile de aplicarea Regulamentului (CEE) nr. 1798/75 a permis stabilirea cu certitudine a acestui fapt.

20 În cadrul procedurii prevăzute de Regulamentul nr. 2784/79, citat anterior, Comisia consultă statele membre și, dacă este necesar, un grup de experți. Dacă din examinarea acestui grup rezultă că un aparat echivalent este fabricat în Comunitate, Comisia adoptă o decizie care stabilește că nu sunt îndeplinite condițiile pentru a importa cu scutire de taxe vamale aparatul în cauză.

21 Comisia a recunoscut că a urmat întotdeauna opiniile grupului de experți, întrucât nu dispune de alte surse de informații privind aparatele respective.

22 În aceste condiții, grupul de experți nu își poate îndeplini misiunea decât dacă este alcătuit din persoane care dețin cunoștințele tehnice necesare în diverse domenii de utilizare a aparatelor științifice respective sau dacă membrii grupului beneficiază de un consiliu de experți care dețin aceste cunoștințe. Nici procesul-verbal al reuniunii grupului de experți, nici dezbaterile în fața Curții nu au stabilit că membrii grupului respectiv dețin ei înșiși cunoștințele necesare în domeniul chimiei, biologiei și științelor geografice sau că au solicitat sfatul experților în aceste domenii pentru a se putea pronunța cu privire la problemele tehnice ridicate de examinarea echivalenței aparatelor științifice respective. În consecință, Comisia și-a încălcat obligația de a examina cu grijă și imparțialitate toate elementele relevante ale speței.

23 În al doilea rând, trebuie constatat că Regulamentul nr. 2784/79, citat anterior, nu prevede posibilitatea părții interesate, importatoare a unui aparat științific, de a prezenta explicații grupului de experți, nici de a se pronunța cu privire la informațiile care se află la dispoziția grupului sau de a adopta o poziție privind avizul grupului.

24 Cu toate acestea, instituția importatoare este cea care cunoaște cel mai bine cerințele tehnice pe care trebuie să le îndeplinească aparatul științific, având în vedere lucrările pentru care este destinat. Comparația între aparatul importat și instrumentele de origine comunitară trebuie, în consecință, să fie efectuată în funcție de indicațiile date de partea interesată cu privire la proiectele de cercetare preconizate și la utilizarea care îi este destinată aparatului.

25 Dreptul de a fi ascultat în cadrul unei asemenea proceduri administrative impune condiția ca partea interesată să aibă posibilitatea, în cursul aceleiași proceduri care se desfășoară în fața Comisiei, de a adopta o poziție și de a-și prezenta punctul de vedere cu privire la relevanța faptelor, precum și, dacă este cazul, cu privire la documentele folosite de instituția comunitară. Această cerință nu a fost respectată la adoptarea deciziei în litigiu.

26 În al treilea și ultimul rând, în ceea ce privește motivarea necesară în temeiul articolului 190 din tratat, reiese din jurisprudența constantă a Curții (a se vedea în special Hotărârea din 26 iunie 1986, Nicolet Instrument, 205/85, Rec., p. 2049) că această motivare trebuie să indice, în mod clar și neechivoc, raționamentul autorității comunitare care a adoptat actul incriminat, astfel încât să permită părților interesate să cunoască justificările măsurii adoptate pentru a-și apăra drepturile, iar Curții să își exercite controlul.

27 În ceea ce privește speța de față, trebuie constatat că decizia Comisiei nu conține o prezentare suficientă a motivelor științifice în măsură să justifice concluzia că aparatul fabricat în Comunitate este echivalent cu aparatul importat. Decizia în litigiu se limitează la a

reproduce textul uneia dintre deciziile anterioare ale Comisiei, în acest caz Decizia 82/86/CEE din 23 decembrie 1981 (JO 1982, L 41, p. 33). Prin urmare, partea interesată se află în imposibilitatea de a verifica dacă decizia este viciată de o eroare de apreciere. În consecință, aceasta nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 190 din tratat.

28 Din considerentele precedente rezultă că decizia în litigiu a fost adoptată conform unei proceduri administrative în cadrul căreia au fost încălcate obligația instituției competente de a examina cu grijă și imparțialitate toate elementele relevante ale speței, dreptul de a fi ascultat și obligația motivării suficiente a deciziei adoptate.

29 Prin urmare, este necesar să se răspundă instanței naționale că Decizia 83/348/CEE a Comisiei din 5 iulie 1983 de stabilire a faptului că importul aparatului denumit „Jeol-Scanning Electron Microscope, model JSM-35 C”, nu poate fi scutit de taxele vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun, nu este validă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

30 Cheltuielile efectuate de Comisie, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura pendinte în fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de către Bundesfinanzhof, prin ordonanța din 17 iulie 1990, hotărăște:

Decizia 83/348/CEE a Comisiei din 5 iulie 1983 de stabilire a faptului că importul aparatului denumit „Jeol-Scanning Electron Microscope, model JSM-35 C”, nu poate fi scutit de taxele vamale prevăzute de Tariful Vamal Comun, nu este validă.

Due	Slynn	Joliet	Schockweiler	Grévisse
Mancini		Kakouris	Moitinho de Almeida	
Rodríguez Iglesias		Díez de Velasco		Zuleeg

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 21 noiembrie 1991.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte
O. Due